No 1732. 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 31 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 December.

Het schijnt niet, dat het bekend gezegde van Lodewijk Napoleon: »het Keizerrijk is de vrede," ofschoon het grooten opgang gemaakt heeft, groot krediet bezit bij de Mogendheden van het Noorden en Westen. Wat in de jongste dagen in Duitschland en Engeland plaats greep bewijst, dat men die verzekering voor notifikatie aanneemt, maar intusschen niet nalaat om zich toe te rusten, als ware er gezegd: »het Keizerrijk is de oorlog."

Er is dezer dagen te Parijs een vlugschrift verschenen over »*Les limites de la France*," dat waarlijk niet zeer geschikt is, om der aan Frankrijk grenzende volken, noch der groote Mogendheden vertrouwen in te boezemen omtrent de vredelievende gezindheid van het Keizerrijk.

Daarin namelijk wordt betoogd, dat Frankrijk, »zoo het niet gelijk Venetië, Holland, Spanje en Turkije wil vergaan," zijne grenzen volstrektelijk »moet uitbreiden tot zijne natuurlijke grenzen. Het is eene levensquæstie, geene ijdele eerzucht, die eischt dat Frankrijk niet te lang vertoeve, om tot de Alpen, en van den anderen kant, ten minste tot aan den Rijn voort te schrijden." Dat is: Frankrijk moet hoe eer hoe beter Savoije, de Rijnstreken, België en welligt ook nog de Nederlanden, althans tot de Waal overwinnen en met zich vereenigen.

Er doen zich natuurlijk bij zulk een plan bezwaren op van de zijde der volken, die men wil veroveren, en van de zijde der groote Mogendheden, die daarbij geene toeschouwers kunnen blijven. Het schijnt niet, dat men in het vlugschrift die bezwaren bijzonder groot acht.

Van de naburige volken maakt men zich eenvoudig af met de beweering, »dat de volken die vereeniging met Frankrijk moeten verlangen. Zij behooren tot de groote streek, waarvan Parijs het hart; de Alpen, de Pyreneën en de twee zeeën de grenzen zijn. Zij zijn Fransch in hun oorsprong, taal, zeden, godsdienst en belangen; zij kunnen er slechts bij winnen, indien zij ook onder een politiek opzigt Fransch worden. Savoije en de Rijnstreken zullen geene vreemde overheersching, België zal geene faktische nieuwe nationaliteit betreuren. Als Frankrijk die landen zal kunnen en willen in bezit nemen, dan zal het hen daartoe bereid vinden." Zoo spreekt men in het vlugschrift. Wij achten het onnoodig stil te staan bij de *contre-vérités*, die daarin in menigte voorkomen. Wij halen de plaats slechts aan, om den geest van het vlugschrift te doen kennen.

Over de groote Mogendheden durft men niet zoo *cavalièrement* beschikken. Men stelt de vraag hoe Frankrijk de overwinning der naburige volken zal kunnen tot stand brengen, zonder het vreesselijk gevaar te loopen, waaraan men in het jaar 1815 is bloot gesteld geweest? Men antwoordt: »Dat is het geheim der staatsmannen, die daarin zeker eene hunner moeijelijkste bemoeijingen, maar te gelijkertijd eene der grootste en gewigtigste diensten ontmoeten, die zij aan het vaderland kunnen bewijzen."

Men ziet, dat het vlugschrift de aandacht verdient. De aanbevolene veroveringsplannen zijn in Frankrijk ten allen tijde popplair geweest, niet slechts bij het leger, maar zelfs bij de groote menigte en bij dat deel van de beschaafde bevolking, dat in geene handels- of nijverheids-spekulatiën is gewikkeld. Ook zelfs onder de spekulanten slaat menig hart warm bij het vernemen van een veroveringskreet.

Men verzekert dan ook dat voormeld schrift in de politieke kringen van Parijs groote sensatie maakt. In alle geval, er is daarin eene waarschuwende stem, voor al wie te veel vertrouwt op de vredelievende gezindheid van het nieuwe Keizerrijk.

De *Indépendance Belge* schrijft het bedoelde vlugschrift toe aan de droomen van een dollemanshoofd; zij doet daarom wat zij kan, om het vlugschrift laag neer te zetten. Zij zal het evenwel daarmeê niet ver brengen. De pen, waaruit het oorlogs- en veroverings-gezind geschrift gevloeid is, weet zeer goed, wat zij doet. Zij werkt op de hartstogten van eene militaire natie, die geen roem stelt boven den krijgsroem.

Het kan daarenboven niemand ontgaan, dat het vlugschrift verschijnt in een land, waar de pers aan banden ligt, en niets in druk uitkomt zonder voorkennis van het gouvernement. Zonder nu den schrijver te zoeken in de hoogste gouvernementale sfeer van Frankrijk, zoo als door sommigen geschiedt, die in dien stijl dien van een groot personaadje meenen te erkennen; zoo beteekent het toch iets, dat het gouvernement veroveringsdenkbeelden in het Fransche volk laat opwekken. Er zijn er zelfs, die verzekeren, dat het gouvernement de brochure heeft begunstigd, met haar vrijdom van zegel te verleenen; terwijl te gelijker tijd wordt gemeld, dat zij kosteloos in alle kazernen van Parijs wordt verspreid. Er is ons weinig aan gelegen wat van die bijzonderheden waar is. Het feit, dat zulk schrijven op dit oogenblik in Frankrijk gewenscht wordt, is eene genoegzame waarschuwing voor de Mogendheden en volken van Europa, dat zij geen al te groot vertrouwen moeten schenken aan de woorden: »het Keizerrijk is de vrede." Zij zullen voorzigtig handelen, indien zij zich voorbereid houden, als hadden zij verstaan: het Keizerrijk is de oorlog.

Onze lezers herinneren 't zich welligt nog, dat wij aan den vredegroet van den naar het Keizerrijk strevenden prezident slechts eenige waarde hebben toegekend onder de voorwaarde, dat hij twee waarborgen geven zou: eene merkelijke inkrimping van het leger, en eene grootere uitbreiding der nijverheidsondernemingen. Die voorwaarden zijn niet vervuld.

Het leger is ingekrompen, wel is waar, maar niet zoo, dat daarin een waarborg voor den vrede ligt. In plaats van 100,000 man, heeft men er slechts 30,000 huiswaarts gezonden, en daarenboven nog het geheele kader daarvan behouden. Het is alsof men niets gedaan had.

Wat de nijverheids- en handelsondernemingen aangaat, het gouvernement blijft die aanmoedigen, maar niet in die hooge mate, waarmede men dit heeft aangevangen. In plaats van ze uit te breiden, is men reeds begonnen met ze in te krimpen. Nu moge die inkrimping noodig worden genoemd, om niet reeds spoedig eene finantiëele krisis te veroorzaken: het is ons vrij onverschillig, óf voor de verminderende ondernemingen de finantiëele quæstie slechts tot voorwendsel, of tot wezenlijke oorzaak dient. Genoeg is het, dat de industriëele beweging eer gestuit dan bevorderd wordt, om daarin het gemis te vinden van den gewenschten waarborg voor het behoud van den vrede.

Wij zien overigens in al hetgeen in Frankrijk en daarbuiten geschied is, en nog dagelijks plaats heeft, dat men overal den vrede predikt, maar tevens zich op oorlog voorbereidt. Men leeft in afwachting van hetgeen er komen moet. Wat zal er komen en hoe? Het is slechts God bekend, die alleen de harten van vorsten en volken in handen heeft.

Een onzer bladen meent, »dat de *Tijd* aan de petitie, in het *Goudsch Kronijkske* publiek gemaakt, groot gewigt hecht." Wij kunnen daarop ja en neen antwoorden.

Ja. Wij hechten groot gewigt aan de petitie als verschijnsel, dat ons openbaart hoe in sommige hooge kringen, uit eer- en heerschzucht, de gewaagdste en dolzinnigste plannen worden gesmeed. De verblindheid kan zeker niet verder gaan, dan dat behoudslieden de revolutie prediken aan behoudslieden. Dat is een gewigtig teeken des tijds, dat niet onopgemerkt mogt voorbijgaan.

Neen. Wij hechten geen gewigt aan de petitie, voor zooverre de opstellers en rondventers zich daarvan eenige uitwerking beloven. De petitie is bestemd om het lot van de zeepbel te ondergaan. De adem der openbaarheid zal haar wegblazen.

Gisteren is ons geworden de zevende jaargang van het *Handboekje voor de zaken der Roomsch Katholijke eeredienst*. Wij haasten ons met een enkel woord, na eene ernstige kennisneming van den inhoud van dit *Handboekje*, de aandacht van onze lezers op dit veelzins uitmuntend werk te vestigen, dat waardiglijk de ingenomen plaats blijft handhaven, en niet mag gemist worden in de bibliotheken van hen, die eenigen prijs stellen op, of eenig belang hebben bij hetgeen tot de zaken der Roomsch Katholieke eeredienst betrekking heeft. Raadpleegt men met eenige oplettendheid dit *Handboekje* en zijne met geene mindere zorg bewerkte voorgangers — geen vraagstuk, dat zich voordoet op het terrein van kerkelijk staatsregt, of op dat van onderwijs- en armwezen, of men zal dienaangaande in de *Handboekjes* de gewenschte oplossing vinden. Wil men ingelicht wezen betreffende den staat der eeredienst, van het onderwijs en het armwezen, niet slechts in het Moederland, maar ook in onze overzeesche bezittingen — men neme de *Handboekjes* ter hand, en zonder moeite vindt men er wat men verlangt te weten. Of heeft men deze of gene nasporingen in het werk te stellen met betrekking tot den toestand, waarin de Katholieke eeredienst, voor den tijd der emancipatie van de Katholieken hier te lande verkeerde — een blik slechts geworpen in de *Handboekjes*, en men moet al zeer moeijelijk zijn, zoo men zijne weetlust niet voldaan vindt. Beter dan toelichtende woorden dit vermogen, zal een beknopt overzigt van den inhoud van den laatsten jaargang van dit *Handboekje* onze lezers daarvan overtuigen.

EERSTE HOOFDSTUK. *Roomsch Katholijk Kerkwezen* in het koningrijk der Nederlanden. Kerkelijke gemeenten en dienstdoende geestelijken op primo Julij 1852. Staat van het getal der pastoors en kapellaans in de provincien van het koningrijk der Nederlanden op primo Julij 1852. Toelichting tot den voorgaanden staat. Staat van het getal der geestelijken, tot de Nederlandsche kerkdistricten behoorende, welke, gedurende het jaar 1851, overleden zijn.

TWEEDE HOOFDSTUK. Statistieke, financiele, geschiedkundige en andere bijzonderheden, betreffende *kerkelijke zaken*. — *Eerediensten*. Staat der, bij de Staatsbegrooting van het koningrijk der Nederlanden, voor den jare 1852, toegestane uitgaven, ten behoeve van de Eeredienst der onderscheidene godsdienstige gezindheden. Staat van de provinciale uitgaven, ten behoeve van de verschillende Eerediensten, toegestaan op de begrootingen der Nederlandsche provincien voor het jaar 1852. Staat van de, ten behoeve der verschillende Eerediensten in het koningrijk der Nederlanden, gedane Staats-uitgaven over het dienstjaar 1847, aanvang nemende met 1 Januarij 1847 en eindigende op 31 December 1848. Inrigting van de zaken der Eerediensten in de kolonien en bezittingen der Nederlanden in andere werelddeelen, volgens de van gouvernementswege gedane verslagen van het beheer en den Staat dier kolonien en bezittingen, over het jaar 1849. Nederlandsche bezittingen in Azie, Afrika en Amerika (kolonie Suriname, Curaçao en onderhoorige eilanden). Algemeen beginsel. Protestantsche, Roomsch Katholijke, Mahomedaansche, Israelitische en andere Eerediensten. Staat van de standplaatsen der Christelijke kerkleeraars in de O. I. bezittingen van het koningrijk der Nederlanden. — *Openbaar Onderwijs*. — *Armwezen*. — *Gevangenissen*. — Beknopt overzigt van de veranderingen, welke, gedurende de jongst verloopene 100 jaren, hebben plaats gehad in het getal der statien of kerkelijke gemeenten van de Hollandsche Zending; opgemaakt onder dagteekening van 1 Julij 1852. — Beknopt overzigt van de veranderingen, welke, sedert de Reformatie, hebben plaats gehad in het getal parochien der tegenwoordige dekenaten van het Apostolisch Vicariaat van 's Hertogenbosch; opgemaakt onder dagteekening van 1 Julij 1852. — Naamlijst van de Roomsch Katholijke geestelijken der Nederlandsche kerkdistricten, sedert het jaar 1815 benoemd tot leden der Orde van den Nederlandschen Leeuw. — De grondwettige betrekking tusschen den Staat en Kerk in het koningrijk der Nederlanden; toegelicht uit het deswege verhandelde bij sommige kerkgenootschappen, alsmede tusschen de Regering en de Staten-Generaal, in de jaren 1851—1852. (Vervolg van bladz. 240 van den zesden jaargang van dit *Handboekje*.)

DERDE HOOFDSTUK. *Legislatie* of *Staatsverordeningen* in verband staande tot *Kerkelijke Zaken*. Aanmerking. Tijdrekenkundige opgave der wetten, besluiten en verordeningen, door het Nederlandsche Staats-bestuur uit-

... in betrekking tot de Zaken van de Eeredienst, ... Openbaar Onderwijs en het Armwezen, in het algemeen, en inzonderheid van die, welke het Roomsch-Katholijk Kerkgenootschap betreffen. Zevende Reeks. 1843 – 1845.

Ziedaar de zeer zamengedrongene opgave van den belangrijken inhoud van den laatsten jaargang van het *Handboekje*, dat, als een toonbeeld van volledigheid en naauwkeurigheid, den vlijtigen en veelgeachten verzamelaar de meeste eer doet, en waarmede wij wenschen dat al meerdere en meerdere belangstellende landgenooten zich vertrouwd zullen willen maken.

Het zal onzen lezers vermoedelijk niet ontgaan zijn, dat nu eenigen tijd geleden, de geschriften van vier bekende hoogleeraren, de heeren Cousin, Michelet, Mallet en Dupin op den *Index* zijn geplaatst door de in den jare 1559 van Paus Paulus IV ingestelde Kongregatie ter beoordeeling van theologische, filosofische en andere geschriften. Sommige liberalistische bladen hebben niet alleen hunne verbazing, maar ook hunne verontwaardiging daarover luide uitgeschreeuwd, doch een protestantsch blad, de Londensche *Globe*, heeft hun daaromtrent eene teregtwijzing gegeven, waarvan wij hier een paar zinsneden laten volgen.

»Er zijn lieden die verwonderd zijn, dat zij geschriften van talentvolle mannen, die aan het hoofd van het onderwijs zijn geplaatst, of aanzienlijke ambten bekleeden, als het ware in den ban zien doen. Wij vinden die lieden tamelijk onnoozel.

»Er bestaan geene twee manieren van katholijk te zijn: men moet gelooven wat de Kerk leert, of dulden dat men buiten hare gemeenschap gesteld wordt. Als wij zeggen: buiten de gemeenschap *gesteld*, dan drukken wij ons misschien verkeerd uit. 't Is niet de Kerk, die iemand buiten de gemeenschap stelt; de Kerk konstateert slechts de inbreuk, welke iemand maakt op 'tgeen een punt des geloofs is, en op die inbreuk past zij de door de bestaande kerkelijke tucht gestelde straffen toe. 't Is alzoo de overtreder, die zich zelven buitensluit, door zich in opstand te stellen tegen de wet, even als de misdadiger zelf door eene bepaalde daad, het een of ander artikel der strafwet op zich toepasselijk maakt. De Kerk dwingt niemand om tot haar in te gaan; maar zij opent de poort voor hen, die er uit willen gaan, en opent hun die weer volgaarne op nieuw, zoodra zij weder willen binnenkomen.

»Men kan geen filosoof zijn, dat wil zeggen, men ontdekt geene ontologische, psychologische of zedelijke stelsels, zonder natuurlijk gevaar te loopen van in tegenspraak te geraken met de leer der Kerk; en wil men de voordeelen genieten van het rationalismus, dan moet men zich ook aan deszelfs nadeelen onderwerpen. De heeren Cousin, Mallet en Michelet kunnen uitstekende filosofen zijn, maar de H. Stoel verklaart dat zij slechte Katholijken zijn, en die verklaring is van het hoogste gewigt, wanneer men bedenkt dat zij aan het hoofd staan van het onderwijs, en dat hunne boeken in handen der jeugd worden gegeven. Wij zijn voorzeker niet zoo sterk verbolgen tegen de *Universiteit*, als sommige lieden; maar wij betreuren het desniettemin, de katholijke jeugd opgeleid te zien door mannen, wier godsdienstige beginselen door de Kerk luide, worden afgekeurd. Wij gevoelen te veel achting voor de bedoelde mannen, om niet overtuigd te zijn, dat de kieschheid van hun standpunt hun zelven onaangenaam zal aandoen.

»Wat den heer Dupin betreft, hij zal daaruit kunnen leeren, dat men zeer voorzigtig moet zijn met de behandeling van zaken, die buiten onze bevoegdheid zijn, en met zich zelven voor te doen als liefhebber-leeraar van het kanoniek regt.

De New-York *Freemans Journal* van den 11 dezer berigt, dat de nieuw gebouwde kerk van de H. Theresia, aldaar op Zondag den 19 December zou worden ingewijd door Mgr. den Aartsbisschop Hugues.

Eenige ijverige Katholijken in Michigan, aan welker hoofd zich stelt de heer James Sheeran, hebben hunne geloofsgenooten in een krachtig adres aangemaand tot het oprigten van katholijke scholen. De Katholijken van Michigan maken thans bijna de helft uit van het aantal inwoners in dien Staat, en zij kunnen niet langer gedoogen dat hunne kinderen het ongodsdienstig staatsonderwijs genieten.

Te Philadelphia in St. Patrick Hall worden thans openbare voorlezingen gehouden, waarin de Katholijken tot het oprigten van eigenscholen, voor het katholijk onderwijs worden opgewekt. Die voorlezingen waaraan Dr. McCaffrey, Dr. Manahan, Mgr. O'Connor Bisschop van Pittsburg, J. A. McCaster Esq., de rev. N. A. O'Brien van Boston, de rev. J. Rodden en andere talentvolle en ijverige mannen deel nemen, zullen, in een boekdeel vereenigd, uitgegeven worden.

Men verneemt dat door den minister van Binnenl. Zaken last is gegeven, tot het spannen van eene tweede telegrafische lijn tusschen Amsterdam en Rotterdam; zijnde bereids de daartoe benoodigde materialen ontboden. Hierdoor zal de dienst eene aanmerkelijke verbetering ondergaan.

De direktie der Nederlandsche Bank heeft, bij aankondiging van den 22 dezer de houders van muntbiljetten van *f* 100 en van *f* 10, uitgegeven krachtens de wet van den 17 Sept. 1849 (*Staatsblad* N°. 46), opmerkzaam gemaakt dat, ingevolge de wet van den 18 Dec. 1852 (*Staatsblad* N°. 24) het voor die billetten in de Bank gedeponeerde goud of zilver, na het uiteinde dezes jaars, door de regering kan vervangen worden door inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld of door schatkistbilletten, overeenkomstig de wet van den 26 April 1852 (*Staatsblad* N°. 90), en dat de inwisseling dier billetten tegen zilveren munt, na het gezegde tijdstip door de Nederlandsche Bank niet anders dan als agent van 's Rijks schatkist zal geschieden.

Z. M. heeft benoemd tot regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, Mr. A. van Eijk Bijleveld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Dec. De Keizer is heden namiddag ten 3 ure van Compiègne in deze hoofdstad teruggekeerd. Z. M. werd aan het station door de ministers, den opperbevelhebber der troepen te Parijs, door den prefekt van de Seine, en andere aanzienlijke personen opgewacht. Z. M. reed voorts in een rijtuig met vier paarden bespannen en geëskorteerd door karabiniers, naar de Tuillerien.

— Het gisteren door den *Moniteur* medegedeelde Senaatsbesluit, houdende wijziging der konstitutie, bepaalt hoofdzakelijk dat de magt van het Hoofd des Staats wordt vermeerderd, doch die der Wetgevende Vergaderingen wordt verminderd, terwijl tevens het noodig verband is gebragt tusschen het tegenwoordig Keizerrijk en de voormalige Republiek. In het Senaatsbesluit zelf komt voornamelijk het volgende voor:

»De Keizer heeft het regt om gratie en amnestie te verleenen; hij presideert des noodig den senaat en den staatsraad; handelstraktaten, die krachtens Art. 6 der konstitutie gesloten worden, hebben kracht van wet met betrekking tot de wijzigingen in de tarieven, die daarin voorkomen; alle werken van openbaar nut, alle ondernemingen van algemeen belang, worden bevolen of daartoe wordt magtiging verleend, bij keizerlijk dekreet. De leden der keizerlijke familie welke tot den troon kunnen geroepen worden, dragen den titel van Fransche Prinsen, doch de oudste zoon des Keizers dien van Keizerlijk Prins: de Fransche prinsen zijn, den ouderdom van 18 jaren bereikt hebbende, leden van den Senaat en van den staatsraad, doch kunnen daarin geen zitting nemen zonder toestemming des Keizers; de dotatiën der kroon en der civiele lijst des Keizers, worden voor den duur van elke regering bij een bijzonder senaatsbesluit geregeld; het aantal senatoren, dat regtstreeks door den Keizer benoemd wordt, kan het getal van 150 niet te boven gaan; eene jaarlijksche en levenslange dotatie van 30,000 francs is aan de waardigheid van senator verbonden, het budget van uitgaven wordt aan de Wetgevende Vergadering aangeboden, met zijne onderdeelen en dus bij hoofdstukken en artikelen; het budget wordt door het ministerie goedgekeurd; de verdeeling in hoofdstukken van het krediet voor elk ministerie, wordt bij keizerlijk dekreet en met medewerking van den staatsraad geregeld; bijzondere dekreten kunnen echter wijzigingen in de begrooting brengen; het proces-verbaal der zitting, voorgelezen in de zitting zelve, is het eenige verslag van de handelingen en stemmingen der Wetgevende Vergadering; de leden der Wetgevende Vergadering ontvangen eene indemniteit, die op 2500 franks per maand bepaald is gedurende den duur van elke gewone of buitengewone zitting; de eed, voorgeschreven bij art. 14 der konstitutie, luidt als volgt: Ik zweer gehoorzaamheid aan de konstitutie en trouw aan den Keizer."

— De Senaat is heden vergaderd geweest tot het aanhooren van het dekreet waarbij de zitting voor dit jaar gesloten en tot 14 Feb. e. k. verdaagd wordt.

— De Keizer heeft 200 fr. geschonken aan het kinderengasthuis, ten einde de jeugdige verpleegden van dat gesticht op het Kersfeest een feestmaal te bereiden. Het publiek is toegelaten om getuige te zijn van de vreugde dier arme kinderen.

— De beruchte Garribaldi, thans scheepskapitein, is met een handelsvaartuig te Manilla aangekomen.

— Valentin, gewezen lid der Montagne, heeft, zegt men, verlof bekomen om te Parijs te verblijven.

— In eene gemeente nabij Auxerre had den 7 Dec. een trouwfeest plaats. Eenigen kwamen op het heillooze denkbeeld om aan het jonge echtpaar een eerebeker toe te reiken, waarin zij opium hadden gemengd; het gevolg hiervan was dat de beide echtgenooten den 10 Dec. nog sliepen. Zaturdag 11 hadden zij nog een weinig natuurlijke warmte over gehouden maar de geneesheeren vreesden dat zij niet weder op zouden staan. De daders van deze ongelukkige grap zijn in hechtenis genomen.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Dec. Gisteren heeft Lord Aberdeen en het Huis der Lords kennis gegeven van de zamenstelling van het door hem gevormde bewind en van de beginselen die het zoude volgen.

Het Huis is daarop tot den 10 Februarij aanstaande uiteengegaan.

In het Huis der Gemeenten is gisteren medegedeeld dat voorzien moest worden in de vervulling van onderscheiden plaatsen in het Huis, opengevallen doordien eenige leden hooge posten aangenomen hadden.

Lord John Russell heeft de Londensche kiesers van de City reeds verzocht hem als hunne vertegenwoordiger in het Huis der Gemeenten te herkiezen. In de daartoe strekkende uitnoodiging zegt hij:

Mijne Heeren!

»Door mijne stem medegewerkt hebbende tot de omverwerping van het ministerie van Lord Derby, heb ik mij verpligt geacht om, op de roepstem mijner Souvereine ook mijne medewerking te verleenen tot de vorming van een nieuw bewind. Ik heb gemeend, dat ik, ten einde aan het land al de voordeelen eener liberale staatkunde te verzekeren, behoorde af te zien van de persoonlijke aanspraken die ik in mijne gesteldheid had kunnen opperen. Ik heb mij derhalve geheel en zonder voorbehoud bereid verklaard om wederom aan het bewind deel te nemen: onder de leiding van Lord Aberdeen, in wiens regtschapen karakter en verlicht oordeel ik het grootste vertrouwen stel. Mijne plaats in het Parlement staat derhalve thans open.

»Ik heb weinig nieuws te voegen bij hetgeen ik u bij de laatste algemeene verkiezingen verklaarde. Ik zeide toen dat ik de van het destijds opgetreden bewind uitgegane uitdaging tot eene beslissende kamp over bescherming en handelsvrijheid, zonder aarzelen zoude aannemen. De strijd is met de volledige en beslissende zege de handelsvrijheid geëindigd. Ik zeide en herhaal het thans, dat de sedert tien jaren gevolgde handelsstaatkunde niet een kwaad was hetwelk leniging, maar eene zegening welke uitbreiding behoefde; niet eene dwaze en verwoestende staatkunde die omvergeworpen of gewijzigd moest worden, maar een heilrijk stelsel, hetwelk men behoorde te schragen en te versterken. Ik gewaagde toen ook van de moeite en kosten voortkomende uit de bestaande wetsbepalingen op de overdragt van grondeigendommen, van de omslagtigheid der administratie van de inkomende regten, en van de lasten en banden waardoor de scheepsbouw en scheepsreederij gedrukt worden.

»Thans, gelijk toen, ben ik bereid mede te werken tot alle maatregelen, die tot wegruiming dier hinderpalen en alzoo tot vermeerdering onzer welvaart kunnen strekken.

»Thans, gelijk toen, ben ik bereid eene poging te doen ten gunste van dat gedeelte onzer landgenooten, (Joden) hetwelk nog wegens zijn godsdienstig geloof van deelneming aan ons staatsleven uitgesloten is. Ik wensch vurig en hoop in die poging thans te zullen slagen.

»Ook heb ik gezegd dat de toenemende beschaving der arbeidende klassen gepaard moest gaan met eene vermeerdering harer politieke regten, daarbij erkennende hoe moeijelijk het is, in eene voordragt tot wijziging van het kiesstelsel, het ontzag voor de oude wet des lands overeen te brengen met den eerbied, die verschuldigd is aan den vooruitgang der nijverheid, aan de toeneming der bevolking en aan de uitbreiding der beschaving.

»Dat is de taak die het ministerie van Lord Aberdeen zal trachten te vervullen. Een zoo gewigtig onderwerp vordert echter van de regering de rijpste overweging, alvorens zij eenige voordragt aan het Parlement kunne doen.

»Mij aan het ministerie van Lord Aberdeen aansluitende, geloof ik het best de zaak te zullen kunnen van dienst zijn, aan welke ik mijn politiek leven toegewijd heb, de zaak van den redelijken en verlichten vooruitgang.

»Ik beschouw de uitbreiding van het volksonderwijs, van de burgerlijke en godsdienstige vrijheid, van de handelsvrijheid en van de politieke regten, als de ware middelen tot het behoud dier instellingen, waaronder ons land zooveel geluk heeft genoten."

De verklaringen van Lord Aberdeen in het Huis der Lords, en van Lord Russell aan de kiezers van de City, zijn gedeeltelijk een weerklank van elkander of vullen wederkeerig eenige leemten aan. Te zamen maken zij het volledig programma van het kabinet uit.

— De New Yorksche *Herald* verhaalt dat de jongste opstand in Mexiko is ontstaan door eenige uitgeweken Franschen, onder aanvoering van zekere graaf Raousset Boulbon, die tegen den zin der regering in de nabijheid van Sonora eenige rijke mijnen wilde ontginnen, waarvan hij zich het bezit toeëigende. Deze Franschen versloegen de regeringstroepen en verklaarden Sonora onaf-

hankelijk. Ook verhaalt het blad dat het schiereiland Samana tot de republiek van St. Domingo behoorende, door Fransche oorlogschepen is genomen.

Het blijkt evenwel volstrekt nog niet dat de Fransche regering de handelingen van Raousset-Boulbon goedkeurt, en de beschuldigingen, van het hevig Amerikaansche blad tegen de eerzucht van Frankrijk gerigt, zijn voor alsnog als vrij ongegrond te beschouwen.

Nog zegt de *Herald* dat de Russische regering eene expeditie uitgerust heeft, bestaande uit een fregat, een transportschip en eene schroefstoomboot, om het oog te gaan houden op de verrigtingen van het naar Japan bestemde Noord-Amerikaansche eskader.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 29 Okt. Het komité, dat de feestviering wegens de verheffing van onzen Aartsbisschop tot Kardinaal geregeld heeft, heeft aan Z. M. een gouden exemplaar der bij die gelegenheid geslagen medaille ten geschenke gezonden. Z. M. heeft daarop minzaam voor die waarde gedachtenis schriftelijk zijnen dank betuigd.

— Men schrijft uit Trier dat in het naburig stadje Echternach (Groothertogdom Luxemburg) door zes PP. Redemptoristen eene missie wordt gehouden.

BERLIJN, 28 Dec. Volgens de *Lith. Corr.* is aan de Afgevaardigden voor de kersvakantie een geschrift ter hand gesteld onder den titel: *De Katholijke kerk in hare vrijheid is de grafsteen der politieke omwenteling, de perssteen der sociale omwenteling, de grondsteen der Duitsche eenheid, en de doopsteen der vrije wetenschap.*

— De *Kreuzzeitung* bevat een leidartikel, waarin hij tot het resultaat komt dat zijne partij sedert een jaar niet vooruit, maar achteruit gegaan is, en uitwendig sterker, maar inwendig zwakker is geworden. Aan het laatste twijfelt niemand.

— In den nacht van 16 op 17 Dec. zijn in het geheele koningrijk Polen, zonder eenige voorafgaande oproeping, de rekruten van hun bed geligt en dadelijk naar hunne depôts overgebragt. De ligting is thans buitengewoon groot.

WEENEN, 26 Dec. De Keizer heeft een aantal Pruissische officieren met ordelinten begiftigd.

ITALIE.

Een besluit, uitgevaardigd te Napels den 15 Dec. bepaalt, dat de raad van state zijn vroegeren naam van *Consulta* der koninglijke staten aan deze zijde van de Straat van Messina zal hernemen; de minister van gratie en justitie is president van den raad; de tegenwoordige vice-president en leden van den raad behouden hunne funktien.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Dec. Eergisteren heeft de Senaat het wets-ontwerp tot herziening der beide eerste boeken van het strafwetboek, met 28 tegen 8 stemmen definitief aangenomen. Bij de eerste beraadslaging had de Vergadering zich vereenigd met een amendement, volgens hetwelk geen misdadiger beneden den ouderdom van een en twintig jaren tot de doodstraf mogt worden veroordeeld. De Senaat heeft thans geoordeeld te ver te zijn gegaan in de zucht om de toepassing der doodstraf te beperken, en heeft met 30 tegen 8 stemmen eene andere wijziging aangenomen, volgens welke niemand beneden 21 jaar ter dood kan veroordeeld worden, dan in geval van herhaling of zamenloop van misdrijven.

— De zitting van den Senaat was gisteren gewijd aan het uitbrengen van verslagen. De kommissie voor het verdrag met Frankrijk stelt de aanneming voor.

— De Eerw. P. Domingo Olascaga S. J. die een geruimen tijd onderwijs gaf in de kollegiën van Aalst, Namen en Brussel, is tot Provinciaal zijner orde in Spanje benoemd. Zijne talenten en uitgebreide kennis, gevoegd bij zijne deugden en andere voortreffelijke eigenschappen, hadden hem de toegenegenheid en hoogachting zijner leerlingen en hunner ouders verworven, en van allen die hem gedurende de tien jaar die hij in Belgie vertoefde, hebben leeren kennen.

— Men verneemt dat het Gezelschap van Jesus op de Philippijnsche eilanden is hersteld bij dekreet van 19 Oktober, en op de Antilles, bij besluit van 26 Nov. In het volgend jaar zullen de Eerw. PP. een kollegie voor voorbereidende studien te Havana openen.

— In den nabijheid van Thielt werd voor eenigen tijd een moord gepleegd, en zekere de Raes, een arme timmerman, die een vrouw en drie jonge kinderen heeft, werd als de vermoedelijke dader gearresteerd. Doch thans blijkt het dat niet de Raes maar zekere de Visschere de moordenaar is; zoodat eerstgenoemde na eene langdurige gevangenis is ontslagen. Te huis komende, afgemat door zielelijden, vond hij zijne vrouw doodziek en zijne drie kinderen ter prooi van de hartverscheurendste armoede, weshalve hij en zijn gezin aan de openbare milddadigheid worden aanbevolen. Waarom toch, vraagt men, kent de wet geene schadeloosstelling toe voor zulke slagtoffers der nasporingen van de justitie? Of ware zulk eene schadeloosstelling niet te vinden uit de onvoorziene uitgaven van dat departement?

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 December.

BEVALLEN (29 Dec.): Th. Machiels, geb. Königswarter, D.

OVERLEDEN (25 Dec.): W. A. Rath. — (26 Dec.): S. B. Lusken, 22 j. - H. C. Kitsz, wed. D. v. d. Hoff, 79 j. - C. E. Potgieter, geb. Karsseboom, 42 j. — (28 Dec.): Dr. L. A. Kloppert, 45 j. - C. E. v. Heyst.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	29 Dec. 4½ u. gebl.	30 Dec.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		66⅜	66¼ a	66⅝	66¼
Dito Dito	3	79 1/16	79		
Dito Dito	4	97⅛	97 1/16	98	
Dito Obligatien O. I.	4	96 13/16			
Amortis. Syndic.	3½	96	96		
Handel-Maatschappij	4½	119¾			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien		100½			
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		53⅞	53 13/16	53⅞	
Frankrijk, Obligatien	3	76½	77	77¼	
Spanje Nieuwe	1	23¾	23 11/16	23¾	23¾
Dito	3	49 9/16	49½		
Dito Binnenl. à 6/m.		43⅝	43⅛	43½	
Coup. Bewijzen.		3 15/16	4	4⅛	4⅛
Amortisable Schuld		5⅝			
Portugal te Londen	5	42½	42		
Dito Dito	4	38 13/16			
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109⅞	109½		
Dito Dito 1828 en 1829			107		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97½	97½		
Dito	4½	102¼			
Dito bij *Hope*	4	92¼	92¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92¼			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		73½	[illegible]		
Polen, Certifikaten	4	86 3/16			
Dito Aand. à fl. 500		166¼	165½		
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4¼			
Pruissen, Aand. met Lot. fl. 50					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	81⅛	81⅛	82⅛	
Dito 1847	2½	42⅛	42 1/16	42⅝	
Dito 1851	2½	42	42⅞	42¼	
Dito 1829	5	93¼	93⅛	93¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		86½	86⅛		
Dito	4				
Letter B.	5	93½	93¼	93¼	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250		370			
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.		99½		
Brazilie te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	5½				
Mexico Nieuwe	3	22 13/16	22 7/16	22⅝	22½
Venezuela £ 100	3½				
Grenada à £ 100	2	21 13/16			
Dito Uitgestelde		12⅛	12¼		
Ecuador à £ 100		4 3/16			

In Binnenl. fondsen leverde de markt niets bijzonders op. Van vreemde fondsen waren oude Metallieken tot veel verhoogde prijzen zeer gezocht, zilveren Metaliek daarentegen lusteloos; overigens bleven 3 pCt. Fransche ¼ hooger, Spaansche en de anderen nagenoeg als gisteren. Van Spaansche echter waren Certif. Coup. ¼ hooger met veel koopers. Van Amerik. fondsen sluiten Mexik. wederom lager, Grenada's een zweem hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56½	Livorno	2/m. *f*	38½
„	zigt	56⅝	Napels	„	81⅞
Bordeaux	2/m. „	55¾	Petersburg	„	1,86
	½/m. „	56	Weenen	6/w. „	31¼
Madrid	3/m. „	242	Augsburg	„	35¼
Cadix	„	243	Frankfort	„	99
Seville	„	239	Hamburg	2/m. „	35 7/16
Bilbao	„	240	„	zigt „	35⅝
Lissabon	„	41½	Londen	2/m. „	11,75
Porto	„	41½	„	zigt „	11,80
Genua	2/m. „	46½	Rotterdam	„	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 29 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 57⅛; 1840, 5 pc. 99¾; 1848, 99¾; 1852, —; Spanje 1 pc. 23½; Binnenl. 3 pc. 43⅛; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 28 Dec. Fransche 3 pc. 81,—; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 105,25; Schatk. —,—; Bank-Actien 2860,—; Belg. 1840, 5 pc. —; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50; Binnenl. 3 pc. 43⅛; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 995; 1851, 975,—; Haiti 360,—; Rom. Leening 1850, 97.

LONDEN, 28 Dec. Cons. kont. 100⅞ a —; op tijd 100⅞ a —; Braz. 102¾ a 103½; 1829/39 102¾ a 103½; Den. 3 pc. 86 a 88; 5 pc. 107 a 108; Ecuad. 5¼ a —; Grenad. 22 a 23; Uitgest. 12½ a 12¾; Mexiko Nieuwe 23⅞ a 28⅝; Peru 4½ pc. 104 a 105; Uitgest. 64¼ a 64¾; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; (N.) 4½ pc. 106 a 107; Portugal 5 pc. 41½ a 41¾; 4 pc. —; —; 3 pc. 40¼ a 40¾; Spanje 1 pc. 24 a 24½; 3 pc. 51½ a 51¾; Coup. cert. 4 a 4¼; Passive 5⅝ a 5⅞; Holl. 2½ pc. 68¼ a 68¾; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 41 a 42; Uitg. 16⅝ a 17½.

WEENEN, 27 Dec. Met. 4½ pc. 81¾; 5 pc. 95¾; Bank-Actien 1352.

BERLIJN, 28 Dec. Schuldbr. 3½ pc. 94⅜; Loten 148¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¾; Pools. 4 pc. 91¼; Loten fl. 200 22½; id. fl. 300 —; id. fl. 500 91¾; Amsterdam zigt 141⅞g; id. 2/m. 141½g.

HAMBURG, 28 Dec. Rusl. Eng. Leen. 111½; Stiegl. 4 pc. 91¾; Spanje 1 pc. 22¼; Binnenl. 3 pc. 40⅜.

FRANKFORT, 28 Dec. Met. 5 pc. 84¾; 4 pc. 66; 2½ pc. 43¼, Bank-Actien 1435; Darmst. Loten fl. 50 92¼; id. fl. 25 32; Badensche Loten fl. 50, 67¾; id. fl. 35, 38⅜; Nassausche 29⅝; Holl. 2½ pc. 66, Werk. Sch. 4 pc. 96¼; Sijndic. 3½ pc. 95¼.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 December.

Algemeen Overzigt van den Handel in het jaar 1852.

De Handel in METALEN heeft zich dit jaar doorgaans door eene vooruitgaande markt onderscheiden. De belangrijke rijzing die alle artikelen, zonder onderscheid, ondervonden hebben, is aan eenen gunstigen zamenloop van politieke en commerciëele omstandigheden toe te schrijven. Onder de eerste behoort de gevestigde staat van zaken in Frankrijk genoemd te worden, die de uitbreiding der industrie, zoo wel daar als elders, bevorderd heeft; de laatste zijn ontstaan uit eene met de behoefte ongeëvenredigde produktie; dit is vooral met Koper en Lood het geval geweest, waaraan, ten gevolge der veel verminderde overzeesche aanvoeren en toenemende behoefte, een oogenblikkelijk gebrek geheerscht heeft. Het schijnt dat de meer en meer uitgebreide goud-ontginningen, die der onedele metalen op den achtergrond geplaatst hebben, en dat gebrek aan handen-arbeid deze een tijd lang zeer heeft doen afnemen. Daarenboven, en misschien ten gevolge hiervan, heeft eene buitengewone ruimte van geld groote ondernemingen gemakkelijk gemaakt. De Spekulatiegeest heeft zich deze omstandigheden ten nutte gemaakt en datgene bevorderd, wat een natuurlijke loop van zaken had doen geboren worden. Er zijn vereenigingen ontstaan, die op uitgebreide schaal spekulatiën in metalen hebben ondernomen, en de prijzen tot eene sedert lang ongekende hoogte hebben opgevoerd. Zoo heeft buiten 's lands het Lood eene prijsverhooging ondergaan van 12 a 15 pCt.; het Koper en Tin van ruim 20 pCt.; het Zink en IJzer van 30 tot 50 pCt. Niet altijd echter heeft onze markt even spoedig deze impulsie gevolgd, en zoo staat b. v. het gewoon Engelsch IJzer alhier nog beneden den prijs waarvoor het kan aangevoerd worden; alleen het Tin is hier hoofdzakelijk een artikel van spekulatie geworden, en thans in handen van betrekkelijk weinige houders overgebleven.

Voorraad van TIN op ultimo dezer:

Op Ontvang-Cedullen alhier	39,979	Blokken.
te Rotterdam	32,687	„
afgehaald	3,000	„
Te zamen	75,666	Blokken.

Voorraad van ruw KOPER op ultimo dezer:

Paskoff 14000 N. à prijs *f* 62½ a 63; *Demidoff* 34000 N. à prijs *f* 63 a 64; *Kroon* 16000 N. à prijs *f* 62. IJZER, *Zweedsch* ordinaire *f* 14 a 15; *Engelsch* ordinair Staaf *f* 9½ a *f* 10, dito Plaat *f* 14½; *Schotsch*, giet *f* 4½.

VETWAREN. ZUIDZEE-TRAAN. Door de steeds hooge prijzen in Amerika, bleven wij het geheele jaar niet alleen van aanvoeren verstoken, maar werd zelfs de lading van ca. 3500 Ned. Vat, in 1851 alhier aangekomen, dit voorjaar weder naar New-York geëxporteerd, alwaar dezelve met avans geplaatst kon worden, en werd het resterende alhier successievelijk opgeruimd, zoodat wij thans geen voorraad meer hebben.

RUZEN-OLIE. Door de hooge Amerikaansche noteeringen, bleven wij mede hiervan zonder aanvoer.

ARCHANGEL-TRAAN. Hiervan werden ca. 300 Ned. Vat aangevoerd, dewelke tot redelijke prijzen koopers hebben gevonden.

HARLINGER en PURMERENDER ROBBEN-TRAAN. De visscherij heeft dit jaar ongunstige resultaten opgeleverd, zoodat van de Harlinger Traan niets, en van de Purmerender slechts zeer weinig ter markt kwam; hierdoor hebben dit jaar eenige meerdere aanvoeren van Engeland plaats gevonden, die echter regtstreeks aan verbruikers zijn gegaan.

BLANKE en BRUINE LEVERTRAAN. Hierin was de handel dit jaar zeer gering, waartoe de hooge prijzen veel aanleiding hebben gegeven. De van Bergen aangekomen ladingen waren meest transito of voor verbruikers; slechts een enkel partijtje kwam ter markt. Van bijhavens werd zeer weinig aangevoerd. Eene in de maand September aangekomen lading van ca. 500 Ton bruine en blanke, werd tot op een klein gedeelte der blanke na, geplaatst.

De aanvoeren bedroegen dit jaar:

ca. 2200 Ton bruine, waaronder ca. 1050 Ton transito en
„ 1500 „ blanke, „ „ 400 „ „

Voorraad op Ult°. December 1852: ca. 425 Ton bruine en ca. 300 Ton blanke.

De loop der prijzen van de bruine Berger Levertraan was *f* 44 a 45½ a 45, en van de blanke Berger *f* 57 a 60.

STOKVISCH. De meeste aanvoeren kwamen dit jaar direkt aan verbruikers, zoodat slechts een enkel partijtje aan de markt kwam, dat koopers vond. De in het vorige jaar gezolderde partijen werden successievelijk opgeruimd. De aanvoer van Rondvisch bedroeg ca. 21000 Waag, waaronder ca. 500 Waag transito, en van bijsoorten ca. 8100 Waag.

ANSJOVISCH. Men kan de vangst van dit jaar als mislukt beschouwen; echter zijn de prijzen niet in evenredigheid gestegen, om dat de nog aanwezige oude voorraad te groot was en het buitenland weinig heeft getrokken. In [illegible]

...tot Mei werd er voor 1851rs f 9 a 9½ besteed, in Mei f 10 a 10½ en in de maand Julij van f 12 tot f 14 a 14¼; na dien tijd daalde de prijs weder, op het laatst der maand Julij tot f 13 en in Augustus tot f 12½ a 12. Tot deze verlaagde koers ontstond er echter kooplust, zoodat in dienzelfde maand nog tot f 12¾ a 13 verhandeld werd en in de maand September de prijs tot f 14 steeg. Vervolgens ging er weinig meer in het Artikel om, en waarschijnlijk zal de vraag zich niet eerder weder verlevendigen, dan nadat men van de aanstaande vangst eenigzins iets nader zal te weten komen. De prijzen der vorige jaargangen varieërden in verhouding tot die der 1851rs. Men noteert thans voor 1847rs. f 7½ a 7, 1848rs. f 8½ a 8, 1849rs. f 10 a 9½, 1850rs f 13 a f 12½ en voor 1851rs. f 14 a 13½ nominaal.

(*Wordt vervolgd.*)

ROTTERDAM, 29 Dec. Heden zijn uit de eerste hand verkocht ca. 650 bn. Java Koffij, van partikulieren aanvoer per *Cappelle*, tot geheimen prijs.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 29 Dec. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Libau f 216 kont.; 142/2 ℔ Koersche f 210 6/w.; 143/2 ℔ Libau f 212 6/w.; 141/2 ℔ Arendsburg f 212 kont. — Gerst. Verkocht: 127/2 Deensche f 170 kont., f 171 6/w. — Moutwijn f 14,50; Jenever f 18; Amst. Proef f 19,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 29 Dec. *Koffij.* Er zijn gedaan 2000 b. Brazil.

Granen. Tarwe en Rogge zonder handel.

LIVERPOOL, 27 Dec. *Katoen.* Er zijn gedaan 5000 b. voor konsumptie en de markt blijft stil maar ferm.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ALDBOROUGH 27 Dec. Het schip de Jager, kapt. Kreuser, van Amst. naar Londen, is bij Oxford gestrand en verbrijzeld. doch het volk, uitgenomen één man, gered

RAMSGATE, 27 Dec. Het schip Enfield, kapt. London, van Rotterdam naar Plymouth, is alhier met verlies van Fokkemast, boegspriet, groote steup, anker en kettingen, zijnde bij Duins aangezeild.

— Volgens rapport, zijn heden morgen bij de reede van Duins gezonken, een driemastschip en twee schooners, de namen onbekend.

PORTLAND, 27 Dec. Het schip Curaçao, kapt. Klok, van Rotterdam naar Bahia, is alhier met verstopte pompen en overgeworpen lading, uit zee teruggekomen; is heden naar de haven van Weymouth gesleept.

FALMOUTH: Het schip Helena Catharina, kapt. de Boer, van Amst. n. Beijrouth, is driftig geworden en pe rivier opgedreven

Het schip Annechiena Jantina, kapt. Pijbus, van Rott. naar Rouaan, is bij Lijdit totaal verongelukt, doch het volk gered en de lading geborgen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 28 Dec. J. C. Schutz, Mentor, Alexandria.

HELVOET, 29 Dec. S. C. ten Ham, Banca, Cheribon, laatst van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

TERUG UIT ZEE:

TEXEL, 29 Dec. L. C. Peters, Louisa Christina, n. Suriname. — T. Visser, Zephir, n. Triest.

HELVOET, 28 Dec. J. F. Verschuur, Formosa, n. Batavia.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 30sten Nov. op 2° N. Br., 27° 30' W. L. Alcyone, kapt. Sanberg Jr., van Amst. n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Willem Ernst, Doornik: 3770 b. Koffij, 274 kann. Suiker, 1811 boss. Bindrottingen, N. H. M.

ROTTERDAM.

CURAÇAO en St. DOMINGO, Riga Ouwehand, 143 cer. Tabak 393 bl. Mahonihout, 119 bl. Satijnhout. 450 st. Campêchehout 870 stukk. (10 ton) Pokhout, 210 st. Cachenille Verfhout, 1 k. Schilrad, 12 b. 1 k. rum, 1 vij. Oranjeschillen, 1 k. Confituren, H. van Rijckevorssel.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 30 Dec. in lading naar:

Keulen	C. Haasters, Koln N°. 10.
Mainz	B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Manheim	N. Reis, Beauharnais.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Dusseldorp Neus en *Urdingen.*	J. Hell, Johanna.
Rijnhoogte.	ARNHEM 29 Dec. 2 el 2 duim.
	KEULEN 28 „ 11 vt. 11½ „

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, L. A. M. DE WIJS, Geb. VAN RIJCKEVORSEL.

's Bosch, 28 December 1852. (2514)

(2515) Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, J. M. VAN TOL, hartelijk geliefde Echtgenoot van

G. A. CROES.

AMSTERDAM, 29 December 1852.

(2517) Voorzien met de H. H. Sacramenten der stervenden overleed in den ouderdom van ruim 72 jaren, mijne waarde Echtgenoote CUNERA BOERS.

DEVENTER, 26 December 1852. F. A. VOS.

(2512) Men zal ten overstaan van den te 's Gravenhage resideerenden Notaris C. J. SCHEFBAAN, aan de *Uitspanning* genaamd *REINEVELD* nabij Delft, aan den straatweg naar 's Gravenhage, op Woensdag den 12 Januarij 1853, des middags ten 12 ure, Veilen, en op Woensdag den 19 Januarij daaraanvolgende, mede ten 12 ure, Verkoopen 3 Bunders, 54 Roeden, 10 Ellen **WEILAND**, onder de gemeente *Hodenpijl*, belend ten noorden J. VAN PAASSEN, ten zuiden J. Dz. AMMERLAAN, ten oosten de *Tanthofskade* en ten westen de *Gaag*; — mitsgaders 1 Bunder, 35 Roeden, 10 Ellen **WEILAND** en ⅛ gedeelte in 7 Bunder, 25 Roeden, 16 Ellen **WEI- en BOUWLAND**; alles in den Binnenlandschen Polder, onder de gemeente Oost- en West-Barendrecht, belend ten noorden den dijk, ten oosten W. G. Gravin VAN LIMBURG STIRUM en L. VAN GILST, huisvrouw D. VAN DE GRIEND, ten zuiden W. G. Gravin VAN LIMBURG STIRUM en G. DE BOER en ten westen Mevrouw GERAERDS THESING. Breeder bij billetten omschreven.

In eene Stad in *Zeeland*, wordt in eene APOTHEEK gevraagd, om dadelijk in dienst te treden, een **JONG MENSCH**, van de R. C. Godsdienst, de receptuur kundig en goede getuigschriften kunnende produceren; salaris naar bekwaamheden. Adres *franco* brieven aan het Bureau der Noord-Hollandsche Courant *de Tijd*, onder letter K. (2513)

AAN HET VERKOOPHUIS.

De GOLDBERGERSCHE KETTINGEN hebben hier weder wonderen verrigt. Van verschillende zijden zijn mij genezingen bekend geworden, maar aan slechts een geval is mij vergund door de Courant publiciteit te geven. **HENDRIK VAN DER PAAL**, inwoner dezer Stad, leed 36 achtereenvolgende weken hevig aan Rheumatische Pijnen en, negen daarvan was hij aan zijne legerstede als geketend, daar zijne ledematen geheel verstijfd en verlamd waren. Voor eenigen tijd heeft hij een' **GOLDBERGSCHEN KETTING** bij mij gekocht en reeds den volgenden dag bespeurde hij aanmerkelijke vermindering van pijn; zijn lijden verminderde van dag tot dag en hij is nu geheel genezen. De andere gevallen zijn even voorspoedig en er wordt veel over gesproken. Zend mij weder nieuwen Voorraad KETTINGEN en REVALENTA. UE. Dr.

L. B. RUTTENBERG.

HOORN, 20 December 1852. (2516)

De **ECHTE KETTINGEN** zijn voor 1.80, 2.70, 3.60, 5.40 in de onderstaande Dépôts te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.
Akkrum, Pieter K. de Groot.
Alkmaar, J. Brongers Gz.
Almelo, C. Rossmark.
„ R. Steenbergh.
Amersfoort, A. H. van Ruyven.
Apeldoorn, Bruno Tideman.
Arnhem, G. W. Tikkel.
„ G. Holland.
„ R. B. de Roos.
„ G. Rogmans.
Assen, H. P. A van Gorcum.
Axel, Verbeek Vrolijk.
Batavia, S. D. Brandon.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.
„ C. H. Veraart.
Bodegraven, J. B. E. G. Schlatman.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.
Boxmeer, G. Muller.
Breda, Wed. Wiercx Folla.
Culemborg, Wed. v. Zelm.
Delft, J. T. Wagner.
Delfzijl, A. W. C. Keyzer.
Deventer, J. Muller.
„ Wed. S. F. Louwerens.
„ G. Erenst.
„ J. L. v. Ruyven.
Doesburg, H. Lebbink.
Doetichem, W. J. Raadgeep.
Dokkum, A. Schaafsma.
Dordrecht, J. Veth Jr.
Edam, J. F. Akkerboom Jr.
„ P. de Boer Pz.
Eindhoven, H. Gruithuyzen, Rz.
Enkhuizen, G. Rienderhoff.
Enschedé, M. Zilverberg.
„ Wed. A. Stevens.
Franeker, K. Drager.
Goes, C. Vreeke.
„ J. Bouwens.
Gorcum, H. Boderij.
Gorredijk, S. G. Zwart.
Gouda, A. Goedraad.
Groningen, G. Rikkers.
„ J. L. La Gro Jr.
„ M. Gaasbeek.
Haarlem, J. Larsen.
„ Wed. de Lange en v. Ek.
„ J. P. Karthaus.
's Hage, Sack en C°.
Harlingen, P. L. Mirande Pz.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.
Hasselt, H. J. v. d. Vecht.
Heerenveen, G. Overdiep.
„ Gebr. Padberg en C°
Helvoetsluis, H. G. v. Steeden.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Hilversum, T. de Jong.
Hindelopen, David de Jong.
Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Kampen, Mej. M. Vooght.
„ W. de Ruyter.
Kollum, C. Nihot.
Lamswaarde, J. van Braband.
Leeuwarden, S. P. Postma.
„ J. J. van Haagen.
Leiden, A. Dirks.
Maastricht, Primavesi cadet.
Medemblik, K. H. Idema.
Middelburg, J. C. Kries.
Meppel, Wed. Branderhorst.
N. Diep, T. Groen, Verkooph.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Oudshoorn, G. v. d. Boom.
Olst, A. v. Enck.
Paramaribo, D. W. G. Heepke en C°.
Pekel-A, J. T. Feldbrugge.
Purmerend, S. J. Veen.
Roermond, J. J. Romen.
„ P. Haurath.
Rotterdam, J. A. Klinger en C°.
Schagen, G. C. Koning.
Schiedam, N. Roepius.
Sneek, P. T. Potma.
Tiel, L. Uhlfelder.
Tholen, T. J. Maas.
Tilburg, C. H. Domhoff.
Utrecht, T. Uhlenbroek, Oude Gracht.
„ L. J. R. Bosch, Lijnmarkt.
Veendam, S. Savenye.
Venlo, C. J. v. Boom (Vader.)
Vlissingen, A. M. Kalbfleisch.
Wageningen, W. J. Tibout.
Weesp, G. G. Brugmans.
Winschoten, G. Wasman.
Wijk bij Duurstede, C. Zorn.
Zaandam, G. Trauss, Apoth.
Zalt-Bommel, H. G. Huyskes.
Zaandijk, P. de Boer.
Zierikzee, C. v. Schaik.
Zutphen, J. H. A. Wansleven.
„ Verkooph. Ulderink.
Zwolle, A. A. v. d. Kolk.
„ J. H. Deckers en C°.

NIEUWE GOEDKOOPE MUZIEK

à 1½ en 2 Ct. de Pagina.

De Muziekale Correspondentie te 's Gravenhage,

Wijk B. 186,

heeft in minder dan **DRIE** jaren reeds meer dan **DUIZEND** diverse Muzijkwerken uitgegeven, welk getal maandelijks met 30 à 40 nieuwe en klassieke werken vermeerdert.

Door middel van DÉCALQUE, is die snelle uitgave mogelijk geworden.

Heeren Muzijkmeesters in het bijzonder wordt deze goedkoope Muzijk ten dienste hunner leerlingen aanbevolen.

Buiten inteekening wordt de prijs verdubbeld, *men betaalt alsdan nog niet de helft der prijs van de gewone plaatdrukmuzijk.*

Het Depôt, de Catalogus en het Prospectus zijn voorhanden te *Amsterdam* bij L. ROMIJN in de Kalverstraat en B. EISENDRATH O. Z. Voorburgwal, N°. 216, en voorts bij de correspondenten in alle steden van het Rijk. (2291)

(2462) P. J. KLEIJMANS, Boekdrukker te Bergen op Zoom, Kremerstraat, N°. 245, geeft sinds *Januarij* 1852 uit, een Maandschrift, onder den titel van:

Keur van Verhalen en Wetenschappelijke Lectuur voor Roomsch Katholieken.

Dit Maandschrift geeft eene reeks van belangstellende bijzonderheden uit de Wetenschap, de Geschiedenis en het dagelijksche leven, die niet zonder genoegen zullen worden ter zijde gelegd; en wordt geschreven in echt Katholijken geest onder toevoorzigt van een R. C. Priester.

De prijs is per jaargang slechts f 1 60, waarvoor 12 nummers van 48 bladzijden óf een boekdeel van 600 bladzijden compres gedrukt worden afgeleverd.

Hartelijk beveelt hij zich in de ondersteuning aller Zeer Eerw. Heeren R. K. Geestelijken, benevens in de gunst van het lezend publiek.

Prospectussen zijn altijd gedurende deze maand *franco* te verkrijgen bij den Uitgever van dit Maandschrift.

BERGEN OP ZOOM, P. J. KLEIJMANS.
1 December 1852.

Inteekening op de Werken

DER

VLAEMSCHE DICHTERESSEN

UIT DEN VOORTYD,

UITGEGEVEN, MET INLEIDINGEN EN AENTEEKENINGEN,

DOOR

A. Angz. Angillis,

Sekretaris van het Tael- en Letterlievend Genootschap: MET TYD EN VLYT, te Leuven, Lid der Maetschappy van Vaderlandsche Letteroefening, te Rousselaere, enz.,

EN

Edward Van Even,

tweeden Bibliothekaris by de Hoogeschool van Leuven, Lid van het Historisch Genootschap te Utrecht, van de Britsche Academie van Wetenschappen, Letteren en Fraeije Kunsten te Londen, enz.

I STUK. — *Mindere Dichteressen*: Joete van Nederland (XIIIe eeuw), Clara-non (XIVe eeuw), Margaretha van Oostenryk (1480-1530), Josine des Planeques (1479-1535), Zoë van den Houte († 1560) en Anna van Rotterdam († 1539), Roseana Coleners († 1560), Eleonora Carbonier (1565), Johanna Hembyse († 1580), Elisabeth de la Hele (1607), Helena, Maria-Anna en Geertruide van Crombrugghe (1629), Petronella van der Hooghe (1659), Catharina Peremans (1631-1707), Geertruide Cordeys (1661-1720), weduwe Somers (1780) en M. Cafmeyer (1763-1852).

II. — *Gedichten eener onbekende kloosterlinge* uit de XIIIe eeuw, naer een Handschrift der Burgondische Bibliotheek.

III en IV. — *Gedichten* van ANNA BYNS (1528). — Al de voorhanden zynde uitgaven zullen voor dezen druk benuttigd, en hare onuitgegevene gedichten er worden bygevoegd.

V. — *Gedichten* van CATHARINA BOUDEWYNS (1575).

VI. — *Gedichten* van MAGDALENA VAN DEN DRIESSCHE (1616) nu voor de eerste mael uitgegeven.

VII. — *Gedichten* der naemlooze Schryfster van *Den Speelhof der liefde Gods* (1635).

VIII. — *Tooneelstukken* van BARBARA OGIER (1677).

IX. — *Gedichten* van CATHARINA VAN DER MEULEN (1703).

X. — *Geestelyke gezangen* van ELISABETH VAN WOUWE (1708).

VOORWAARDEN DER INSCHRIJVING.

De verzameling, verrykt met Fac-Similen en de noodige Platen, zal verschynen, op onbepaelde tydstippen, by afleveringen van 4 tot 8 vellen druks, aen 10 centimen het vel.

De Fac-Similen en platen zullen wy, zonder verhooging van prys, mededeelen.

De inschryving zal met 30 December gesloten worden. Het eerste stuk zal korts daerna verschynen.

Men schryft in: te Leuven by A. ANGZ. ANGILLIS, Smeystraet, 5; en voor Holland, te Amsterdam by C. L. VAN LANGENHUYSEN, Boekdrukker.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.